

Sygn. akt I ACa 1003/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Beniak

Sędziowie: SA Lilla Mateuszczyk

del. SO Jacek Pasikowski (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Jacek Raciborski

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2016 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **K. S.**

przeciwko **(...) Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 8 maja 2015 r. sygn. akt I C 1773/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od K. S. na rzecz (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 1003/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 maja 2015 roku Sąd Okręgowy w Łodzi I Wydział Cywilny oddalił powództwo K. S. przeciwko (...) Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności oraz dokonał rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i rozważania:

Nakazem zapłaty wydanym w dniu 17 lipca 2014 roku Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim zobowiązał K. S. do zapłaty na rzecz pozwanego kwoty 1.613.457,54 złotych z odsetkami oraz kosztami procesu, a przedmiotowe orzeczenie uprawomocniło się i zostało opatrzone klauzulą w wykonalności.

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi prowadzi postępowanie egzekucyjne, a w jego toku nie wyegzekwowano żadnej kwoty.

Opisany wyżej nakaz zapłaty został wydany w związku ze zobowiązaniem wekslowym i stanowił obok hipoteki, zabezpieczenie kredytu inwestycyjnego udzielonego przez pozwanego Bank na zakup nieruchomości przez Hotel (...)

spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., która została nabyta za kwotę 8.943.000 złotych. Powód, będąc jednocześnie Prezesem Zarządu Spółki Hotel (...), poręczył weksel wystawiony przez kredytobiorcę.

Spółka Hotel (...) do wniosku o udzielenie kredytu załączyła wykonany na jej zlecenie operat szacunkowy z którego wynikało, że nieruchomość, która miała zostać zakupiona z środków z kredytu była obciążona hipotekami umownymi na rzecz Banku Spółdzielczego w S. oraz Banku Spółdzielczego w D., a jej wartość rynkowa wynosiła 8.943.000 złotych. Udziałowcami Spółki Hotel (...) był K. S. (37,45%) oraz B. S. (62,55%).

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 24 maja 2014 roku ogłoszono upadłość z możliwością zawarcia układu Hotel (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., a sposób prowadzenia przedmiotowego postępowania był następnie zmieniany. W toku upadłości sporządzono operat szacunkowy, w którym oszacowano nieruchomość zakupioną za środki z udzielonego kredytu na kwotę 2.517.000 złotych.

Po uzyskaniu tej informacji, w piśmie z dnia 30 września 2014 roku skierowanym do (...) Bank (...) S.A w W. powód złożył oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych swojego oświadczenia woli w postaci poręczenia wekslowego, jako złożonego pod wpływem błędu.

Oceniając zgromadzony materiał dowodowy Sąd I instancji odmówił wiary twierdzeniom powoda wskazującym, że udzielił on poręczenia wekslowego z uwagi na wycenę nieruchomości na kwotę 8.943.000 złotych oraz swoje przekonanie że ewentualne przyszłe zobowiązania wystawcy weksla nie przekroczą 500.000 złotych, uznając powyższą argumentację za przyjętą linię obrony na potrzeby przedmiotowego procesu, która nie jest poparta jakimikolwiek dowodami.

Na podstawie powyższych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy uznał, że stosownie do treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Zdarzenia wskutek których zobowiązanie wygasa bądź nie może być egzekwowane to przykładowo: wykonanie zobowiązania (art. 451 k.c.), świadczenie w miejsce wypełnienia (art. 453 k.c.), potrącenie (art. 498 k.c.), odnowienie (art. 506 k.c.), niemożność świadczenia, za którą dłużnik nie odpowiada (art. 475 k.c.), przedawnienie (art. 117 k.c.), odroczenie świadczenia, przemijająca niemożność wykonania zobowiązania.

Zdaniem Sądu I instancji z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. wprost wynika, że chodzi o zdarzenia, które nastąpiły po wydaniu tytułu egzekucyjnego, bądź w przypadku orzeczenia sądowego po zamknięciu rozprawy i spowodowały, że przymusowe egzekwowanie obowiązku dłużnika utraciło sens i brak jest podstaw do dalszej ochrony interesów wierzyciela. Takim zdarzeniem może być także skuteczne uchylenie się od skutków złożonego pod wpływem błędu oświadczenia woli jakim było poręczenie wekslowe. W przedmiotowej sprawie tytuł egzekucyjny stanowi wydany w postępowaniu nakazowym nakaz zapłaty z dnia 17 lipca 2014 roku, który uprawomocnił się w dniu 25 sierpnia 2014 roku. Pismo zaś, w którym powód powołuje się na swoją wadę oświadczenia woli sporządzono w dniu 30 września 2014 roku, a zatem jego doręczenie pozwanemu nastąpiło po tej dacie, co oznacza, że powyższe oświadczenie doszło do adresata po powstaniu tytułu egzekucyjnego.

Zdaniem Sądu I instancji K. S. nie wykazał jednak, że skutecznie uchylił się od udzielonego poręczenia wekslowego, albowiem jak wynika z art. 32 prawa wekslowego poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył, a jego zobowiązanie jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej. Z dokumentów załączonych do akt postępowania wynika, że powód złożył oświadczenie o poręczeniu na wekslu in blanco z deklaracją wekslową. Powód nie podnosił żadnych zastrzeżeń dotyczących wad formalnych weksla.

Tym samym dalsze rozważania Sądu Okręgowego koncentrowały się na analizie skuteczności poręczenia wskazując, że stosownie do art. 876 § 1 k.c. przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Poręczyciel nie może nawet uchylić

się od skutków prawnych swego oświadczenia woli z powodu błędu wywołanego podstępnie przez dłużnika, co do jego wypłacalności w dacie poręczenia. Natura bowiem poręczenia stanowi gwarancję wykonania zobowiązania dłużnika głównego. Poręczyciel wyrażając wolę poręczenia za dług dłużnika głównego działa niejako na zasadzie ryzyka, licząc się z możliwością zaistnienia wielu okoliczności zależnych, jak i niezależnych od woli jego i dłużnika głównego. To bowiem po stronie poręczyciela, a nie pozwanego Banku leżał obowiązek należytej staranności przy ocenie wypłacalności dłużnika głównego. Tak jak kontrahenci mają prawo podejmować czynności w zaufaniu do kredytodawcy, tak też Bank ma prawo oczekiwać rzetelności od kredytobiorcy i wskazanych przez niego poręczycieli. Taką też staranność i rzetelność winien zachować K. S. udzielając poręczenia wekslowego.

W dalszej części uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 84 § 1 k.c. w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli, jednak jeżeli oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć. Cytowany przepis w § 2 dopuszcza powoływanie się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny). Sytuacja ulega zmianie gdy błąd wywołała druga strona podstępnie. Wówczas zgodnie z treścią art. 86 § 1 k.c. uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu może nastąpić także wtedy, gdy błąd nie był istotny, jak również wtedy, gdy nie dotyczył treści czynności prawnej. Podstęp osoby trzeciej jest równoznaczny z podstępem strony, jeżeli ta o podstępie wiedziała i nie zawiadomiła o nim drugiej strony albo jeżeli czynność była nieodpłatna.

W tym stanie rzeczy, zdaniem Sądu I instancji, zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia była kwestia skuteczności uchylenia się od skutków samego poręczenia, czyli stosunku prawnego zaistniałego pomiędzy wierzycielem, a poręczycielem. K. S. wskazywał, że pozostawał w błędzie co do faktu poszukiwania zaspokojenia przez pozwanego Bank względem poręczyciela w dalszej kolejności wobec wysokiej wartości nieruchomości i zabezpieczenia kredytu hipoteką na rzecz banku. Tymczasem powód nie przedstawił dokumentu, z którego wynikałoby, że strony zastrzegły, iż poręczyciel ponosi odpowiedzialność w dalszej kolejności. Tym samym zasadnym jest nieuwzględnienie wielokrotnie podnoszonego przez powoda twierdzenia, że jego poręczenie miało znaczenie drugoplanowe. Ukształtowanie treści stosunków tworzących zabezpieczenie wierzytelności (kredytu), zgodnie z art. 535¹ k.c. jest pozostawione uznaniu stron. W razie zatem ustanowienia dwu lub więcej zabezpieczeń różnego lub tego samego rodzaju strony mogą - uwzględniając różnice i swoistości w rozkładzie ryzyka, związanych z zastosowanymi rodzajami zabezpieczeń (i ewentualnie z innymi jeszcze okolicznościami) - wprowadzać do umów postanowienie co do kolejności, uwarunkowania, zakresu realizacji danego zabezpieczenia. Jeżeli jednak postanowienie takie do umowy nie zostało wprowadzone, każda umowa o zabezpieczeniu musi być traktowana samodzielnie i odrębnie, nie ma więc podstaw do narzucania korzystającemu z tych zabezpieczeń wierzycielowi ograniczeń w tym względzie. Może on zatem korzystać ze swych uprawnień w sposób, jaki uzna za właściwy, również przez egzekwowanie zapłaty nie spłaconej należności kredytowej od poręczyciela - przed realizacją innego zabezpieczenia. Tym samym nawet ustanowienie wysokiej hipoteki na nieruchomości zakupionej ze środków uzyskanych z kredytu nie zwalnia powoda od obowiązku świadczenia na podstawie udzielonego poręczenia. Bez znaczenia jest także cena zapłacona za zakup tejże nieruchomości.

W ocenie Sądu I instancji powód zatem nie udowodnił, aby działał pod wpływem błędu w rozumieniu wskazanego przepisu art. 84 k.c., ani także tego, że błąd został wywołany przez stronę pozwaną, a w szczególności podstępnie. To bowiem K. S. winien wykazać zasadność swych twierdzeń, a powód oprócz dowodu z przesłuchania w charakterze strony nie wskazał żadnego innego dowodu na potwierdzenie zasadności swojego żądania.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy stwierdził, że zawarta przez strony umowa poręczenia jest ważna i skuteczna, co uzasadniało oddalenie powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego i dokonanie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania w oparciu o wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Ponadto nie obciążono powoda obowiązkiem zwrotu nie uiszczonych kosztów sądowych.

Wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 8 maja 2015 roku w części obejmującej oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania na rzecz strony pozwanej apelacją zaskarżył powód zarzucając rozstrzygnięciu:

I. naruszenie przepisów postępowania, mających istotny wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia to jest art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, poprzez dokonanie tej oceny w sposób dowolny i sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania, poprzez uznanie, że

- powód nie zdołał wykazać, by miał, odpowiadać swoim majątkiem jako poręczyciel weksla co najwyżej do kwoty 500.000 złotych, a zatem, iż jego poręczenie miało charakter jedynie subsydiarny, który nigdy nie miał zostać wprowadzony w życie, podczas gdy pozwany Bank z oczywistych względów nie dopuścił do podpisania żadnej umowy w tym przedmiocie, początkowo nie stawiał warunku poręczenia weksla osobiści przez powoda i miał uzyskać zaspokojenie wyłącznie z (...) Spółki Hotel (...), której wartość oszacowano na kwotę około 9 milionów złotych,
- powód nie wykazał pierwotnego oszacowania (...) Spółki Hotel (...), na której Bank ustanowił zabezpieczenie - na kwotę około 9 milionów złotych, jak również przyczyn z jakich wartość tą w niespełna dwa lata później oceniono jedynie na kwotę 2.517.000,00 złotych w sytuacji, gdy do akt niniejszej sprawy powód przedłożył w terminie operaty szacunkowe nieruchomości opiewające na te wartości, a co za tym idzie - nie sposób zarzucić mu, że nie wskazał tych jakże istotnych okoliczności w sprawie,
- powód nie wykazał, że udzielając poręczenia działał pod wpływem błędu i że błąd ten został wywołany przez stronę pozwaną, w sytuacji, gdy pierwszy operat na kwotę około 9 milionów złotych został sporządzony wprawdzie na zlecenie powoda, ale był weryfikowany przez rzeczoznawców pozwanej, którzy nie dopatrzyli się w nim zastrzeżeń, co przełożyło się na udzielenie powodowi przez pozwaną obietnicy nie korzystania z poręczonego przez niego weksla tylko ewentualnego zaspokojenia się z nieruchomości, na której ustanowiono hipotekę,
- powód nie wykazał, dlaczego początkowa wartość nieruchomości opiewała na kwotę około 9 milionów złotych, a następnie została obniżona do kwoty 2 milionów złotych, w sytuacji gdy powód oprócz operatów szacunkowych przedłożył umowę zbycia rzeczowej nieruchomości, której wartość ustalono na kwotę około 9 milionów złotych, a co za tym idzie - trudno przyjąć, by powód zawyżył wartość pierwotnego operatu, zwłaszcza, iż w postępowaniu upadłościowym złożył zastrzeżenia do wykonanej wyceny nieruchomości na jedyne 2 miliony złotych,
- powód nie wykazał, by został wprowadzony przez pozwaną w błąd przez co do konieczności podpisania weksla, jak i wysokości jego ewentualnego przyszłego zobowiązania z tytułu wierzytelności Banku w sytuacji, gdy pozwana nie negując sporządzonej wyceny działała celowo, by uzyskać od powoda dodatkowe zabezpieczenie w postaci poręczenia wekslowego.

II. naruszenie przepisów prawa materialnego to jest:

a) art. 84 § 1 k.c. poprzez uznanie, że powód nie uchylił się skutecznie od oświadczenia woli złożonego pozwanej pod wpływem błędu co do poręczenia weksla zabezpieczającego kredyt inwestycyjny zaciągnięty przez Spółkę Hotel (...), w sytuacji gdy powód wskazał na motywy, jakie kierowały nim przy składaniu poręczenia weksla, jak również wskazał na ówczesną wartość nieruchomości Spółki, która miał stanowić główne zabezpieczenie ewentualnych roszczeń Banku

b) art. 5 k.c. poprzez jego nieuwzględnienie w stanie faktycznym niniejszej sprawy pomimo tego, iż istnienie względem powoda tytułu wykonawczego na kwotę ponad milion złotych jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, albowiem suma wekslowa, do zapłaty której został zobowiązany powód jest niewspółmierna do jego dochodów i majątku, a zatem powód nigdy nie będzie w stanie jej spłacić.

Na podstawie powyższych zarzutów apelujący wniósł o zamianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania za obie instancje,

ewentualnie o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz pozostawienie temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania w obu instancjach.

Strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego. W odpowiedzi na apelację wskazano, że realiach niniejszego postępowania nie można mówić o błędzie, gdyż powód składając poręczenie wekslowe znał otaczającą go rzeczywistość i rozumiał okoliczności zawarcia umowy kredytowej. Podjęcie niewłaściwej w ocenie skarżącego decyzji nie może być utożsamiane z błędem, o którym mowa w art. 84 k.c.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Skarżący podnosi zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego, to jest art. 233 § 1 k.p.c. W pierwszej kolejności należy zatem odnieść się do ich treści, bowiem tylko prawidłowo ustalony stan faktyczny daje podstawę do kontroli poprawności zastosowania prawa materialnego. Ustalony przez Sąd Okręgowy stan faktyczny Sąd Apelacyjny przyjął za własny bowiem wyprowadzony on został z dowodów, których ocena odpowiada wszelkim wskazaniom powołanego wyżej przepisu. Ocena wiarygodności i mocy dowodów jest podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądenia, a więc rozstrzygania kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1996 r., II CRN 173/95, Lex nr 1635264). Skuteczne przedstawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania, lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99, OSNAPiUS 2000, nr 19, poz.732; z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/2000, OSNC 2000, nr 10, poz. 189; z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, Lex nr 53136; z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00, Lex nr 56096).

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. apelujący utożsamia w istocie z twierdzeniami, że jego odpowiedzialność, jako poręczyciela wekslowego, miała ograniczać się do kwoty 500.000 złotych oraz, że ustalona w toku postępowania upadłościowego wartość nieruchomości nabytej przez Spółkę Hotel (...) została znacznie zaniżona.

Skoro zatem powód nie kwestionuje swej odpowiedzialności do kwoty 500.000 złotych dziwić musi fakt, że niniejsze powództwo obejmuje żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości i już ta konstatacja pozwala uznać, że powołanie się na błąd nie może dotyczyć faktycznie całości roszczenia.

W tym miejscu Sąd Apelacyjny musi przypomnieć, że skarżący oprócz udzielenia poręczenia wekslowego, podpisał także, jako Prezes Zarządu Hotel (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., wniosek o udzielenie kredytu na zakup nieruchomości i umowę kredytową z (...) Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W.. Tym samym w realiach faktycznych sprawy powód występował jednocześnie jako organ osoby prawnej (kredytobiorcy) i jej główny wspólnik oraz jako poręczyciel. Z oczywistych względów nie jest możliwe rozdzielenie obowiązków ciążących na K. S. z obu tych tytułów.

Kodeks spółek handlowych wprowadza miernik podwyższonej staranności w odniesieniu do osób wchodzących w skład zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Zgodnie z art. 293 § 2 k.s.h. członek zarządu powinien przy wykonywaniu swoich obowiązków dołożyć staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności. Wykonywanie obowiązków przez członków zarządu winno się zatem odbywać z zachowaniem staranności wynikającej z zawodowego charakteru ich działalności. Obejmuje to w szczególności znajomość procesów organizacyjnych, finansowych, ale także kierowanie zasobami ludzkimi oraz obowiązek znajomości przepisów prawa i następstw wynikających z ich naruszenia (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 sierpnia 1993 r., III CRN 77/93, OSN 1994, Nr 3, poz. 69; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 1990 r. III CZP 77/90, OSN 1991, Nr 5-6, poz. 65; orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 kwietnia 1993 r., I ACr 115/93, OSA 1994, z. 1 poz. 7). W doktrynie podnoszone jest, iż podjęcie się wykonywania obowiązków członka zarządu w sytuacji braku odpowiedniego

wykształcenia i wiadomości lub doświadczenia potrzebnego do prowadzenia spraw spółki powinno być kwalifikowane jako naruszenie wymaganej staranności i sumienności (W. Kubala „Ochrona praw wierzycieli na podstawie art. 298 k.h.” Prawo Spółek 1998r., Nr 1 str. 2 i nast.).

Zarząd Spółki Hotel (...), a tym samym powód, winien zatem ze wzmoczoną uwagą analizować postanowienia zawieranej z pozwanym Bankiem umowy kredytowej, a także funkcje instrumentów, które mają ją zabezpieczać. W tym stanie rzeczy twierdzenia apelującego o rzekomych uzgodnieniach ograniczenia zakresu jego odpowiedzialności jako poręczyciela wekslowego uznać należy za całkowicie gołosłowne i nie poparte jakimkolwiek dowodem. Skarżący nie zgłosił wniosków dowodowych w tym przedmiocie, a jednocześnie przyznał, że będący podstawą powództwa tytuł egzekucyjny został wydany prawidłowo, jest prawomocny, a K. S. świadomie zrezygnował z jego zaskarżenia. Poręczenie wekslowe polega na przyjęciu odpowiedzialności za dług osoby podpisanej na wekslu. Nie zabezpiecza natomiast wywiązania się z umowy, w związku z którą weksel został wystawiony lub zostało udzielone poręczenie wekslowe. Oznacza to że poręczenie wekslowe jest zobowiązaniem abstrakcyjnym niezależnym od umowy łączącej poręczyciela z osobą, za którą poręcza ani czy umowa taka istnieje. Do poręczenia wekslowego nie stosuje się przepisów kodeksu cywilnego dotyczących poręczenia. Powód udzielił za wystawcę weksla - Spółkę Hotel (...), której był Prezesem Zarządu - poręczenia wekslowego nie będącego poręczeniem cywilnym. Ważność poręczenia wekslowego uzależniona jest jedynie od umieszczenia podpisu poręczyciela na wekslu. Prawo wekslowe używając w art. 10 pojęcia „weksel, niezupełny w chwili wystawienia” wskazuje tym samym, że taki dokument nie może być uznany za papier bezwartościowy. Zawiera on już zobowiązanie wekslowe, bowiem wystawca lub akceptant złożyli na nim swoje podpisy właśnie w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Z chwilą uzupełnienia weksla in blanco zgodnie z wolą wystawcy lub akceptanta i w sposób nadający mu cechy weksla własnego lub trasowanego staje się on wekslem. Jednakże zobowiązanie z poprawnie uzupełnionego weksla istnieje od chwili złożenia na nim podpisu, a nie dopiero od chwili uzupełnienia weksla (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2003 r., I CKN 434/01, Lex nr 137623; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14 listopada 2003 r., II AKz 835/03, Wokanda 2004, nr 5, s. 43).

Poręczyciel wekslowy odpowiada w sposób solidarny z innymi dłużnikami wekslowymi, co oznacza, że posiadacz weksla może według swego wyboru dochodzić zapłaty sumy wekslowej albo od wszystkich łącznie, albo też od tylko wybranych dłużników. Zatem wierzyciel może także dochodzić zapłaty wprost od poręczyciela, którego majątek daje gwarancję uzyskania zapłaty, nawet bez wszczynania wcześniej postępowania wobec wystawcy, za którego poręczono, zwłaszcza gdy jest on w stanie likwidacji czy upadłości. Przy czym, jeżeli poręczyciel zapłaci sumę wekslową, służy mu roszczenie regresowe w stosunku do osoby, za którą poręczył.

Znamiennym jest, że dopiero po ogłoszeniu upadłości Hotel (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. oraz wydaniu przeciwko powodowi tytułu egzekucyjnego, w piśmie z dnia 30 września 2014 roku skarżący złożył oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych swojego oświadczenia woli w postaci poręczenia wekslowego, jako złożonego pod wpływem błędu. W treści przedmiotowego pisma powód wskazał: "Miesiąc temu dowiedziałem się zatem, że już ówczesna wartość hotelu była znacznie niższa niż moje wyobrażenie o niej. Bezsprzecznie gdybym w momencie składania poręczenia wekslowego wiedział, że nieruchomość jest warta wówczas nie 9.000.000 zł, lecz 3.300.000 zł nie zdecydowałbym się na udzielenie poręczenia wekslowego dla weksla in blanco co do zapłaty całości sumy wekslowej." (k. 16). Pamiętać jednak należy, że to na zlecenie Spółki Hotel (...) sporządzono wycenę nieruchomości, która określała jej wartość na kwotę 8.943.000 złotych, a powód, jako Prezes Zarządu tej osoby prawnej, szacunek ten zaakceptował i załączył do wniosku o udzielenie kredytu. W realiach niniejszego postępowania faktyczna wartość przedmiotowej nieruchomości ma charakter indyferentny dla rozstrzygnięcia, albowiem - na co wskazał wyżej Sąd Apelacyjny - to wierzyciel podejmuje decyzję od którego z dłużników, czy z jakiego zabezpieczenia skorzysta by odzyskać wymagalną należność. Należnością tą jest jednak kwota udzielonego kredytu wraz z należnościami ubocznymi, a nie wartość nieruchomości, którą za te środki nabyła Spółka Hotel (...).

Postawienie zarzutu obrazy art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego przyjętego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów. Skarżący może tylko wykazywać, posługując się wyłącznie argumentami jurydycznymi, że Sąd rażąco naruszył ustanowione w wymienionym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów oraz że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy (wyrok Sądu Najwyższego

z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000/7-8 poz. 139; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/2000, OSNC 2000/10 poz. 189). Takiej argumentacji powód jednak w apelacji nie przedstawia.

Całkowicie chybiony jest zarzut naruszenia art. 84 k.c. Błędem co do treści czynności prawnej jest mylne wyobrażenie o którymkolwiek składniku treści konkretnej czynności prawnej, niezależnie od tego, czy element ten został wyrażony bezpośrednio w oświadczeniu woli podmiotu składającego to oświadczenie, czy też chodzi o składnik uzupełniający treść czynności prawnej na podstawie art. 56 k.c., a wynikający wprost z ustawy, z zasad współżycia społecznego oraz z ustalonych zwyczajów. Nie stanowi błędu co do treści czynności prawnej mylna ocena zarówno aktualnych, jak i przyszłych okoliczności, nieobjętych treścią dokonanej czynności. Ocena taka dotyka już sfery motywacyjnej, a w ramach obecnych rozwiązań normatywnych błąd w pobudce nie ma prawnej doniosłości. Nadto błąd musi być zawsze istotny w rozumieniu art. 84 § 2 k.c., a więc taki, który uzasadnia przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, to nie złożyłby oświadczenia o konkretnej treści.

W ocenie Sądu Apelacyjnego granice ryzyka związane z zaciągniętym kredytem oraz udzieleniem poręczenia wekslowego należy postrzegać jako ekonomiczne konsekwencje przedsięwzięcia gospodarczego, którego przedmiotem był zakup przez Spółkę Hotel (...) nieruchomości (budynku hotelu). To ta inwestycja potencjalnie miała przynosić zyski, a pośrednio środki na spłatę powstałego wobec pozwanego Banku zobowiązania. Przedmiotem niniejszego postępowania nie jest ustalanie przyczyn dla których powyższe przedsięwzięcie nie zakończyło się sukcesem, a Spółka Hotel (...) ostatecznie została postawiona w stan upadłości. Przyjąć należy, że nie osiągnięcie zakładanego celu było wynikiem szeregu czynników funkcjonujących w gospodarce rynkowej. Błąd co do granic tego ryzyka gospodarczego jako należący do sfery motywacyjnej nie jest zatem błędem co treści czynności prawnej. Dotyczy to zarówno inwestora, jak i poręczyciela wekslowego.

Powód w niniejszej sprawie w istocie zmierza do podważenia tytułu egzekucyjnego w postaci prawomocnego nakazu zapłaty z dnia 17 lipca 2014 roku. Jak trafnie wskazano w odpowiedzi na apelację w drodze powództwa opozycyjnego nie można zmierzać do wzruszenia prawomocnego orzeczenia, a można jedynie zwalczać tytuł wykonawczy wówczas, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiły zdarzenia wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1972 r., II PR 372/72, OSP 1973 Nr 11, poz. 222; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 października 1993 r., III CZP 141/93, OSNC 1974 Nr 5, poz. 102). Powód zatem nie może odwoływać się zatem do okoliczności związanych z zawarciem umowy kredytowej, a wyłącznie do okoliczności, które miały miejsce po powstaniu tytułu egzekucyjnego. Takich okoliczności skarżący w istocie nie przywołuje, a samo złożenie oświadczenia o uchyleniu się od skutków pranych udzielonego poręczenia wekslowego nie wywołuje

Wbrew zarzutowi apelacji nie było podstaw do uznania, że skarżący zwolnił się z odpowiedzialności poręczyciela wekslowego z uwagi na wadę oświadczenia woli. Sąd Okręgowy prawidłowo przywołał i zastosował w okolicznościach przedmiotowego przypadku reguły zawarte w art. 84 k.c. Powód ewidentnie zdawał sobie sprawę, że podpisuje się na wekslu jako poręczyciel. Nie ma też wątpliwości, że oświadczenie pozwanego składane było obok oświadczenia Spółki Hotel (...), której był Prezesem Zarządu. Skarżący ewidentnie miał własny interesu w udzieleniu poręczenia, gdyż był także większościovym współnikiem powyższej Spółki, a więc w tym sensie działał w jej interesie. Powód stosowanie do treści art. 293 § 2 k.s.h. musiał także posiadać znajomość regulacji prawnych, a w tym Prawa wekslowego, a tym samym musiał rozsądnie oceniać celowość udzielenia poręczenia wekslowego.

Także zarzut nieuwzględnienia art. 5 k.c. nie mógł zostać uwzględniony. O nadużyciu prawa można mówić wyłącznie wówczas, gdy zachowanie się osoby uprawnionej może być oceniane jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Nie można natomiast stosować powyższej regulacji wówczas, gdy potrzeba ochrony drugiej strony stosunku prawnego nie ma żadnego związku z działaniem lub zaniechaniem uprawnionego. W realiach niniejszego postępowania apelujący wskazuje jedynie, że suma wekslowa jest niewspółmierna do jego dochodów i majątku, co oznacza, że nie będzie mógł jej spłacić. Tym samym nie wskazuje w jakiegokolwiek działania strony pozwanej, które naruszałoby zasady współżycia społecznego. Przede wszystkim jednak ze względu na obronny charakter art. 5 k.c.

zasadą jest, że nie może on stanowić podstawy dochodzenia żądań, a w tym także powództwa z art. 840 k.p.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 1999 r., II CKN 151/98, OSNC 1999, Nr 7-8, poz. 134).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Oddalenie apelacji uzasadniało dokonanie rozstrzygnięcia w zakresie kosztów postępowania apelacyjnego w oparciu o przepisy art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. wyrażające zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Z tych względów na podstawie § 6 ust. 7 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., nr 163, poz. 1349 ze zm.) obciążono powoda kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej w postępowaniu apelacyjnym w kwocie 5.400 złotych.